

Midagi pole unustatud

Läänud laupäeval ja pühapäeval köitis inimeste tähelepanu rajooni teedel liikuv mootorrataste ja autode kolonn. Kõigil neil lehvis vimpel «ÜLKNÜ 50». See oli kommunistlike noorte motomatk.

Vaatamata vilule ilmale tuli matkast osavõtjaid kokku paarikümne ringis. Rakverest läks sõit Haljalasse. Kunagi oli Haljala vallas Virumaa suurim ja teo- tahtelisem komsomoliorganisatsioon. Nemad olid need, kes alustasid Varangu veski juures elektriijaama ehitamist. Lilledega olid motomatkast osavõtjaid tervitama tulnud Haljala 8-klassilise Kooli pioneerid ja kommunistlikud noored. Pikemalt rääkis Haljala minevikust ja tänasest päevast kunagine Haljala valda komsomoliorganisator Kalju Heinla. Praegu on ta Haljala kolhoosi esimees. Haljalast sõideti Varangu elektriijaama juurde. Turbiinikanalis ei pahise siin enam vesi ja kanalidki on vetikaid täis. Nüüd, kus on püsti pandud kõrgepingeliinid, pole tillukesel elektriijaamal, mille võimsus oli 72 kW, enam tähtsust. Kunagi oli ta aga väga vajalik. Kõigepealt said elektriivalgust koolimaja ja selle ümbruse talud. Elektriijaam oli kasutusel kuni 1961 aastani. Sellest rääkisid Maret

Uuetoa ja Lembit Penjam, kes elektriijaama arenemiskäiku hästi teavad. Esimene neist on praegu koduperenaine, teine töötab Haljala kolhoosis elektrikuna.

Varangult sõideti N. piirivalveväeossa. Seal käidi bandiitide tapetud piirivalvevanema haua, kuhu pandi lilli. Tutvuti ka piirivalvurite töö ja tegevusega.

Lõunaks jõudis motomatk komsomoli lookehituse linna Kundasse. Mürtsus orkester. Paistis, et peaaegu terve Kunda õpilaspere oli matkajatele vastu tulnud. Kunda vennashaua peeti mitting. Sinna on maetud seitse kangelast Balti mere laevastikust, kes langevad valgekaartlaste käe läbi, peale nende veel kuusteist kodumaa poega, kes võitlesid fašistlike röövullutajate vastu. Kõnelesid Kunda koolide esindajad ja ELKNÜ Rakvere Rajoonikomitee I sekretär Boris Gorbunov. Motoretkest osavõtjate nimel pandi Kunda vennashauale pärg. Tsemenditehase «Punane Kunda» muuseumis tutvuti Kunda linna ja tsemenditehase arengu ning ajalooaga.

Kui Kundast kilomeeterpoolteist Viru-Nigula poole sõita, jääb maanteest vasakut kätt umbes poole kilomeetri kaugusele tulihingelise kommunistliku noore Alice Tisleri lapsepõlvkodu.

Alice Tisleri elust ja võitlustest rääkis ELKNÜ Rakvere Rajoonikomitee II sekretär Marina Rogožkina.

Edasi läks tee Viru-Nigula poole. Sealset vennashaua rääkis Vasta 8-kl. Kooli pioneeride ja kommunistlike noorte nimel Eike Järvis.

Jõuti «Linnuse» kolhoosi maile. Seal on tulihingeliste nõukogude inimeste Lokotaride maja ase. 1967. a. suvel avati siin Aino, Nigulas ja Leida Lokotarile mälestuskivi. Nende pere aitas saksa okupatsiooni ajal partisanene ning Aino ja Nigulas Lokotar tapeti selle eest. Leida Lokotar oli pärast sõda kommunistlik noor, valla vanempioneerijuht ja naiskomisjoni liige. 1949. a. hülissügisel tapsid bandiidid ka tema ning panid põlema maja. Nüüd on seal mälestuskivi. Motoretkest osavõtjad asetasiid kivile lilli.

Matka teisel poolel läbiti Viru-Jaagupi, Väike-Maarja ja Loksas, kus asuvale vennashauale pandi pärg. Kedagi ei ole unustatud! Midagi ei ole unustatud!

V. KARU